

Flerpartimotion

Motion till riksdagen: 2014/15:1709

av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, FP)

En enklare planprocess

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen beslutar att ändringar och nya paragrafer ska införas i plan- och bygglagen i enlighet med vad som framgår av bilaga 1.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt ska återkomma till riksdagen med förslag till följdändringar av annan lagstiftning i enlighet med vad som anförs i Ds 2014:31.

Motivering

Sverige har under en lång följd av år byggt för få bostäder, ungefär hälften av vad våra nordiska grannländer byggt per capita sedan början av 1990-talet. Det finns många orsaker som förklarar det klena svenska bostadsbyggandet, men en av de viktigaste är att planprocessen är ineffektiv. Vägen från idé till byggstart är kantad av hinder och diken, och en planprocess som sträcker sig över 6–8 år är inte ovanligt. Långa och ineffektiva planprocesser leder till ökade kostnader, höjer riskpremierna och försämrar konkurrensen då endast stora företag har råd att ligga ute med pengar under en så lång period som det oftast är fråga om.

Under den gångna mandatperioden hade alliansregeringen ett tydligt fokus på regelverket som rör planprocessen. Det var den största översynen av regelverket som skett i Sverige på många, många år och resulterade i 112 skarpa förslag till riksdagen varav många berörde just planprocessen.

I propositionen 2013/14:126 En enklare planprocess föreslog regeringen en rad åtgärder för att förenkla plan- och bygglagen. Den röda tråden i förslagen var att skapa enklare och tydligare regler samt ökad förutsägbarhet och transparens.

Alliansregeringen föreslog bland annat att kravet på detaljplan i plan- och bygglagen

borde begränsas. I stället för att i princip alltid kräva en detaljplan för ny sammanhållen bebyggelse skulle kommunerna ges ett större utrymme för att bedöma i vilka fall som en detaljplan krävs. Det var också ett förslag till åtgärd som välkomnades av aktörerna på marknaden. Kommunerna är de som är bäst lämpade att kunna avgöra när en detaljplan behövs och när den inte behövs. Det skulle till exempel kunna handla om kompletteringsbebyggelse i ett småhusområde där kompletteringen inte medför någon allvarlig miljöpåverkan. Istället för att dra igång ett tidsödande planarbete skulle man kunna gå direkt på prövning av bygglovsärendet, förutsatt att det är i enlighet med gällande översiktsplan eller motsvarande.

Riksdagen avvisade regeringens förslag i denna del. Att ge kommunerna möjlighet att under vissa omständigheter passera planprocessen och istället pröva bygglov hade inneburit en avsevärd förenkling av såväl kommunernas som byggföretagens arbete.

En av invändningarna som den dåvarande rödgröna oppositionen reste mot förslaget var att följdändringarna i annan lagstiftning som förändringen medförde inte var klara när propositionen lades på riksdagens bord i mars 2014. Regeringen aviserade i propositionen sin avsikt att komma tillbaka till denna fråga och så har också skett. I Ds 2014:31 presenterade regeringen de författningsändringar som krävs om bestämmelserna i plan- och bygglagen skulle ändras i fråga om kravet att kommunen i vissa fall alltid ska upprätta en detaljplan. Författningsändringar krävs i sådant fall i miljöbalken, väglagen (1971:948), ordningslagen (1993:1617), lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning samt i plan- och bygglagen.

I och med detta faller huvudinvändningen mot förslaget. Riksdagen bör därför lagstifta i enlighet med vad som i motionen anförts senast den 1 juli 2015.

Bilaga 1

Lagändringar till följd av motionen

Härigenom föreskrivs i fråga om plan- och bygglagen (2010:900)

dels att 4 kap. 2 § och 9 kap. 31 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 4 kap. 3 a § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse (inklusive beslutade ändringar där ikraftträdande anges).	Föreslagen lydelse
---	--------------------

2 §

<p>Kommunen ska med en detaljplan pröva ett mark- eller vattenområdes lämplighet för bebyggelse och byggnadsverk samt reglera bebyggelsemiljöns utformning för en ny sammanhållen bebyggelse, om det behövs med hänsyn till omfattningen av bygglovspliktiga byggnadsverk i bebyggelsen</p> <p>en bebyggelse som ska förändras eller bevaras, om regleringen behöver ske i ett sammanhang, och</p> <p>ett nytt byggnadsverk som inte är ett vindkraftverk, om</p> <p>a) byggnadsverket är en byggnad eller kräver bygglov enligt 9 kap. eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 7 §, och</p> <p>b) byggnadsverkets användning får betydande inverkan på omgivningen eller om det råder stor efterfrågan på området för bebyggande.</p> <p>Trots första stycket 3 krävs det ingen detaljplan, om byggnadsverket kan prövas i samband med en prövning av ansökan om bygglov eller förhandsbesked och användningen av byggnadsverket inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.</p>	<p>Kommunen ska med en detaljplan pröva ett mark- eller vattenområdes lämplighet för bebyggelse och byggnadsverk samt reglera bebyggelsemiljöns utformning för</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. en åtgärd som kräver bygglov, om användningen av byggnadsverket kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, 2. en åtgärd som kräver bygglov, vid nyetablering av en verksamhet som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, och 3. ett nytt byggnadsverk som kräver bygglov, om det behövs med hänsyn till närheten till en verksamhet som omfattas av lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. <p>Trots första stycket 1 krävs det ingen detaljplan, om åtgärden har stöd i en aktuell översiktsplan som är förenlig med länsstyrelsens granskningsyttrande enligt 3 kap. 16 § och den sammanfattande redogörelsen enligt 3 kap. 28 §.</p>
---	--

3 a §

	<p>Kommunen får bestämma att det krävs en detaljplan för att pröva ett mark- eller vattenområdes lämplighet för bebyggelse och byggnadsverk samt reglera bebyggelsemiljöns utformning för</p>
--	---

	<p>1. en ny sammanhållen bebyggelse, om det behövs med hänsyn till omfattningen av bygglovspliktiga byggnadsverk i bebyggelsen,</p> <p>2. en bebyggelse som ska förändras eller bevaras, om regleringen behöver ske i ett sammanhang, och</p> <p>3. ett nytt byggnadsverk som inte är ett vindkraftverk, om</p> <p>a) byggnadsverket är en byggnad eller kräver bygglov enligt 9 kap. eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 7 §,</p> <p>b) byggnadsverkets användning får betydande inverkan på omgivningen eller om det råder stor efterfrågan på området för bebyggande, och</p> <p>c) byggnadsverket inte kan prövas i samband med en prövning av ansökan om bygglov eller förhandsbesked.</p>
--	--

9 kap.

31 §

/Träder i kraft I:2015-01-01/ Bygglov ska ges för en åtgärd utanför ett område med detaljplan, om åtgärden

1. inte strider mot områdesbestämmelser,

2. inte förutsätter planläggning enligt 4 kap. 2 eller 3 §, och	2. inte förutsätter planläggning enligt 4 kap. 2, 3 eller 3 a §, och
---	--

3. uppfyller de krav som följer av 2 kap. och 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9–11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§ i de delar som inte har prövats i områdesbestämmelser. Lag (2014:900).

1. De nya föreskrifterna i 4 kap. 2 § andra stycket ska inte tillämpas i fråga om sådana översiktsplaner som har antagits före den 1 juli 2015 och som inte efter nämnda datum har fördjupats för det område som åtgärden avser.

Caroline Szyber (KD)

Ewa Thalén Finné (M)

Ola Johansson (C)

Robert Hannah (FP)